

תפיסות דמוקרטיות ליברליות

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

הנושא במבט כולל

- 1 **תפיסות דמוקרטיות ליברליות** — מסגרת התפיסות הדמוקרטיות (לפי מדריך המורה הרשמי, אוגוסט 2019) שלוש תפיסות: (1) ליברלית-אינדיבידואלית; (2) רפובליקנית, בשני זרמים - אזרחית ואתנית-תרבותית; (3) רב-תרבותית. 2 התפיסה הליברלית-אינדיבידואלית מימוש מרבי של זכויות כל אזרח כיחיד; מדינה ניטרלית לשיוך קבוצתי. 3 התפיסה הרפובליקנית - הזרם האזרחי אומה אזרחית משותפת אחת; טוב משותף הנקבע דמוקרטית; אין זכויות קבוצתיות.
- 2 **תפיסות דמוקרטיות ליברליות - המשך** — התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתנית-תרבותי קידום הטוב המשותף של הלאום היהודי; הכרה בהשתייכויות אתניות-תרבותיות. 2 התפיסה הרב-תרבותית זכויות קבוצתיות ותמיכה שוויונית בכל התרבויות גם במרחב המדינתי. 3 מושגי יסוד הטוב המשותף: ערכים ותכנים המשותפים לאזרחים, הנקבעים בשיתופם בתהליך דמוקרטי ומתבטאים במרחב הציבורי. זכויות קבוצתיות: זכויות המוקנות לקבוצה תרבותית כקבוצה, כגון תמיכה מדינתית בשפה ובתרבות שלה.
- 3 **תפיסות דמוקרטיות ליברליות - המשך** — התפיסה הליברלית בישראל חוקי יסוד זכויות האדם (1992): כבוד האדם וחירותו, חופש העיסוק. בג"ץ כשומר על זכויות הפרט מפני פגיעת השלטון. השפעת הליברליזם על הכלכלה: הפרטה, תחרות, שוק חופשי. 2 הדמוקרטיה הליברלית כמודל רוב הדמוקרטיות המודרניות הן דמוקרטיות ליברליות: שלטון העם + הגנה על זכויות הפרט. האיזון בין שלטון הרוב לזכויות הפרט הוא ליבת הדמוקרטיה הליברלית.
- 4 **תפיסות דמוקרטיות ליברליות - המשך** — מושגי יסוד בתפיסה הליברלית זכויות טבעיות: זכויות הקיימות מלידה ואינן תלויות בשלטון (חיים, חירות, קניין). חוזה חברתי: השלטון מכהן מכוח הסכמת הנתינים; נתין רשאי למרוד בשלטון הפוגע בזכויותיו. ממשל מוגבל: חוקה, הפרדת רשויות ובחירות תקופתיות מגבילים את כוח השלטון.
- 5 **תפיסות דמוקרטיות ליברליות - המשך** — מושגי מפתח לחזרה התפיסה הליברלית-אינדיבידואלית התפיסה הרפובליקנית - הזרם האזרחי התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתנית-תרבותי התפיסה הרב-תרבותית הטוב המשותף זכויות קבוצתיות

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- מסגרת התפיסות הדמוקרטיות (לפי מדריך המורה הרשמי, אוגוסט 2019)
- התפיסה הרפובליקנית - הזרם האזרחי
- התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתנית-תרבותי
- התפיסה הליברלית בישראל
- הדמוקרטיה הליברלית כמודל

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.